

LA SALUT A BARCELONA 2014
BARCELONA

BCN

Textos de Lectura Fàcil

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	5
Què és la salut a Barcelona 2014?	6
Per què es fa?	6
A qui s'adreça?	6
Quina informació hi trobaràs?	7
2. COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?	8
La població	8
Els estudis	9
El treball	9
Els infants i l'entorn familiar	10
La violència masclista	10
3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?	11
L'habitatge i el barri	11
La qualitat de l'aire	12
La qualitat de l'aigua	13
La seguretat i la higiene dels aliments	13
4. QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?	14
Les accions en salut pública	14
L'atenció primària	15
Les urgències	16
L'atenció especialitzada hospitalària	17
L'atenció socio sanitària	18
La farmàcia	18

5. QUINS HÀBITS DE SALUTÉ LA POBLACIÓ?	19
La mobilitat	19
L'alimentació saludable	19
6. QUIN ESTAT DE SALUTÉ LA POBLACIÓ?	20
L'esperança de vida	20
La mortalitat	20
La percepció de la salut	21
L'obesitat i el sobrepès	21
La salut sexual i reproductiva	22
Els trastorns crònics	22
La salut mental i les addiccions	23
La salut laboral	24
Els accidents de trànsit	25
Les malalties transmissibles	26
7. UNA MIRADA ALS BARRIS	27
8. ALGUNES DADES DESTACADES	29
9. CONCLUSIONS	30

1. PRESENTACIÓ

S'entén per salut un estat complet de benestar físic, mental i social, i no només l'absència de malalties.

La salut implica tenir cobertes totes les necessitats de les persones: afectives, sanitàries, nutricionals, socials, econòmiques i culturals.

Hi ha elements externs que també condicionen la salut com la higiene dels aliments, la qualitat de l'aire, l'entorn familiar, el treball o el barri.

Què és la salut a Barcelona 2014?

És un informe que ens explica els determinants de la salut i l'estat de salut de la població de Barcelona durant l'any 2014, i la seva evolució en els últims anys.

El document que teniu a les mans és un resum en lectura fàcil d'aquest informe¹.

6

La salut a
Barcelona
2014

Per què es fa?

L'Agència de Salut Pública de Barcelona, que té encomanades les funcions de salut pública de la ciutat, fa l'informe cada any.

El seu objectiu és conèixer l'estat de la salut de la població i proposar actuacions prioritàries per millorar-la.

A qui s'adreça?

A la població de Barcelona, als professionals, als serveis i a les entitats que promouen la salut a la ciutat.

Quina informació hi trobaràs?

L'informe ens mostra algunes característiques dels habitants de Barcelona, com el nivell d'estudis, la feina que fan o la gent gran que viu sola.

També ens explica com és l'entorn físic: les condicions dels barris i dels habitatges, la seguretat en els aliments, i la qualitat de l'aire i de l'aigua.

Quins serveis de salut s'utilitzen:

el metge/essa de capçalera,

l'especialista o els serveis d'urgències.

I quin és l'estat de salut de la població:

l'esperança de vida,

els casos d'obesitat i sobrepès,

la salut dels treballadors de la ciutat...

Totes aquestes dades condicionen la nostra salut, i analitzades en el seu conjunt ofereixen una visió global de l'estat de salut de la població de Barcelona.

2. COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?

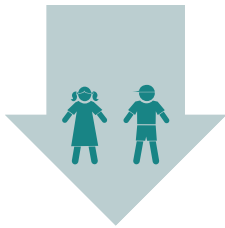
La població

La població de Barcelona es manté al voltant de 1.600.000 persones.

Continua disminuint el grup de joves, d'entre 15 i 44 anys, i augmenta el nombre de persones de més de 85 anys que viuen soles.

8

La salut a
Barcelona
2014

La població jove
disminueix
i l'envelliment
augmenta

El nombre de població estrangera es manté.
Del total de població de la ciutat,
1 de cada 5 persones és nascuda a l'estranger.

1 de cada **5** persones és nascuda a l'estranger

Els estudis

Igual que en anys anteriors, disminueix el percentatge de persones sense estudis o estudis primaris i augmenta el de persones amb estudis universitaris.

9

La salut a
Barcelona
2014

El treball

L'atur continua sent alt.

L'atur de llarga durada ha augmentat, sobretot en les dones.

La meitat de les persones aturades ja no cobren cap prestació o subsidi d'atur.

La contractació temporal continua molt alta: 8 de cada 10 nous contractes són temporals.

Els infants i l'entorn familiar

L'any 2014 hi havia 215.000 infants d'entre 0 i 15 anys a Barcelona.

La situació de les llars amb menors varia en funció del barri, el nivell d'ingressos, els estudis i la situació laboral de les famílies.

Hi ha importants desigualtats entre els barris amb ingressos baixos i els barris amb rendes altes.

La violència masclista

El nombre de dones que van patir violència masclista ateses pels equips d'atenció a les dones va augmentar el 2014 respecte l'any anterior.

3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?

L'habitatge i el barri

Les condicions de l'habitatge poden repercutir sobre l'estat de salut física i emocional de les persones i generar desigualtats en salut.

L'augment de recursos assistencials ha fet reduir el nombre de persones que dormen al carrer o que viuen en assentaments (sense llar).

A finals de 2014 hi havia 10.426 habitatges de protecció oficial de lloguer, i 29.725 sol·licituds. Unes dades molt semblants a l'any anterior.

11

La salut a
Barcelona
2014

Habitatges de protecció oficial

Es van adjudicar 537 habitatges de protecció oficial, i 198 habitatges per a emergències socials a persones amb data de desnonament perquè no podien pagar la hipoteca o el lloguer.

La qualitat de l'aire

A Barcelona hi ha 11 estacions que mesuren la contaminació de l'aire dins la ciutat.

Els resultats de 2014 indicaven que hi continuava havent problemes en la qualitat de l'aire, sobretot per l'alt nivell de diòxid de nitrogen a les estacions de trànsit molt intens (Eixample i Gràcia-Sant Gervasi).

A la resta d'estacions els nivells de diòxid de nitrogen es van mantenir estables.

En el cas de les partícules en suspensió a l'aire (pols, cendra, sutge...) es va complir la normativa europea a totes les estacions de la ciutat.

Pel que fa als altres 10 contaminants, es va seguir la tendència dels últims anys i es complien els valors límit.

Cal reduir el trànsit, principal font contaminant, per complir els límits establerts per la Unió Europea i les recomanacions de l'OMS.

La qualitat de l'aigua

Durant el 2014 es van recollir mostres a la xarxa de distribució de l'aigua. En tots els casos, es complien els requisits sanitaris.

L'anàlisi de l'aigua a les aixetes dels consumidors assenyala l'excés de plom com a primera incidència.

L'Organització Mundial de la Salut ha reduït el valor permès de concentració màxima de plom a l'aigua potable. Això ha suposat un augment del nombre d'incidències en els habitatges antics, on encara hi ha canonades de plom.

13

La salut a
Barcelona
2014

La seguretat i la higiene dels aliments

El 2014 es van fer controls sanitaris en botigues, mercats i restaurants per garantir la seguretat en els aliments.

En la majoria de casos, no es van detectar irregularitats que impliquessin riscos per a la salut dels consumidors. Sgueix havent-hi un bon nivell de seguretat dels aliments.

**Control sanitari
en botigues, mercats
i resaturants**

4. QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?

Les accions en salut pública

Dades dels programes que es fan a Barcelona per promoure la salut entre la ciutadania:

• **Vacunacions**

A partir del curs 2014-2015, els equips d'atenció primària de Barcelona van passar a ocupar-se de la vacunació escolar. El nombre d'alumnes vacunats va ser similar al dels cursos anteriors.

• **Programa «Salut als barris»**

L'objectiu del programa és millorar les condicions de vida de la població i reduir les desigualtats en salut en els barris més desfavorits. En total han participat 13 barris dels 73 de la ciutat.

• **Programa de detecció precoç de càncer de mama**

L'any 2014 es van convidar prop de 100.000 dones d'entre 50 i 69 anys a fer-se una mamografia. Hi va participar la meitat de les dones convocades, i la participació ha vingut determinada pel nivell econòmic dels barris i de si es té o no doble cobertura sanitària.

L'atenció primària

Els centres d'atenció primària (CAP) són el primer lloc on cal anar quan es té un problema de salut o es vol prevenir d'alguna malaltia. Són el primer punt d'accés als serveis sanitaris.

Durant el 2014 la majoria de la població es va visitar als CAP, però 1 de cada 10 persones va rebre atenció al seu domicili.

15

Atenció
Primària

**Cada persona va visitar
el metge de família i/o pediatre
una mitjana de
3,4 vegades l'any**

La salut a
Barcelona
2014

Més de la meitat de les persones hipertenses ateses tenien la tensió arterial ben controlada. Aquesta dada supera la recomanada pel Pla de Salut de Catalunya.

Quant a la diabetis, més de la meitat de les persones diabètiques ateses estaven ben controlades. Aquesta dada millora amb els anys, tot i estar per sota del recomanable.

El nombre de persones majors de 59 anys vacunades contra la grip es va mantenir respecte del 2013, tot i que cal fer un esforç per assolir els estàndards establerts.

Les urgències

L'any 2014 es van atendre més de 600.000 urgències hospitalàries a la ciutat de Barcelona, una dada lleugerament superior a la de l'any anterior.

16

La salut a
Barcelona
2014

1 de cada **10** urgències
va necessitar ingrés hospitalari

Les persones que més van visitar les urgències van ser les majors de 64 anys i els menors de 14 anys.

L'atenció especialitzada hospitalària

Les principals causes d'hospitalització de la població de Barcelona continuen sent les malalties del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits (més de la meitat són intervencions per cataractes), i de l'aparell circulatori.

En les dones destaquen les complicacions de l'embaràs, el part i el postpart.

L'activitat dels hospitals, –que inclou primeres visites, urgències, hospitalització convencional i cirurgia major ambulatoria–, va ser similar a la dels últims anys.

Destaca que una quarta part de la població atesa era de fora de Barcelona.

L'atenció socio sanitària

Durant el 2014 es va desenvolupar l'atenció per a pacients amb malalties cròniques que empitjoren i necessiten un tractament clínic continuat. Aquests servei és una alternativa a l'ingrés a l'hospital i ofereix una visió més àmplia de la malaltia.

El nombre de persones ateses el 2014 pels serveis socio sanitàris va ser similar al de l'any anterior. Els serveis més utilitzats van ser la convalsència, la llarga estada, les cures pal·liatives i l'estada en hospital de dia.

La farmàcia

El 2104 va augmentar lleugerament la prescripció de receptes mèdiques del CatSalut, respecte l'any anterior.

L'ús de les receptes electròniques s'ha estès a tota l'atenció primària.

5. QUINS HÀBITS DE SALUTÉ LA POBLACIÓ?

La mobilitat

Cada dia feiner hi va haver més de 6 milions de desplaçaments a Barcelona, tant interns com de connexió entre la ciutat i una altra població.

La meitat dels desplaçaments interns es va fer a peu, seguit del transport públic i del transport privat.

En els desplaçaments de connexió, els homes van utilitzar més el transport privat; mentre que les dones van optar pel públic.

19

La salut a
Barcelona
2014

L'alimentació saludable

Esmorzar a casa és un hàbit saludable per als infants i joves.

El 2014 va augmentar el percentatge de nois i noies que esmorzen abans de sortir de casa, especialment en les noies.

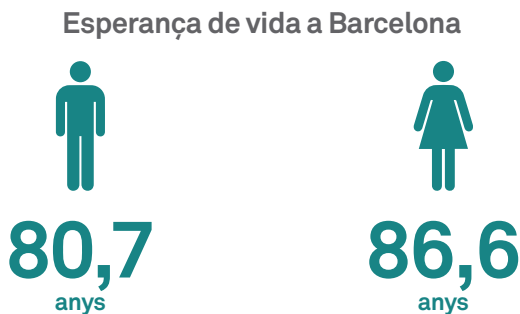
6. QUIN ÉS L'ESTAT DE SALUT DE LA POBLACIÓ?

L'esperança de vida

L'esperança de vida ha augmentat a 80,7 anys en els homes i a 86,6 en les dones, tot i que es mantenen les desigualtats entre els districtes: l'esperança de vida és inferior a Ciutat Vella respecte a tot Barcelona.

20

La salut a
Barcelona
2014

La mortalitat

En els homes, la principal causa de mort prematura, continua sent el càncer de pulmó, amb tendència a disminuir.

En les dones, es manté el càncer de mama. Tot i que el càncer de pulmó creix de manera continuada en els darrers anys.

El suïcidi és la tercera causa de mort prematura, en homes i dones.

La percepció de la salut

Un alt percentatge de la població va declarar tenir un estat de salut excel·lent, molt bo o bo.

S'observaven diferències per sexe: els homes consideraven tenir millor salut que les dones, i segons la situació laboral: les persones aturades consideraven tenir pitjor salut que les que treballen.

21

L'obesitat i el sobrepès

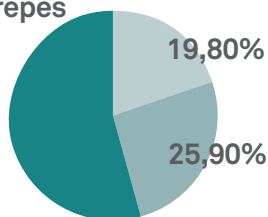
La salut a
Barcelona
2014

Una persona té sobrepès quan té un excés de pes en funció de la seva talla, però no sempre és a causa d'un excés de greix. En canvi, una persona obesa té un excés de greix al cos.

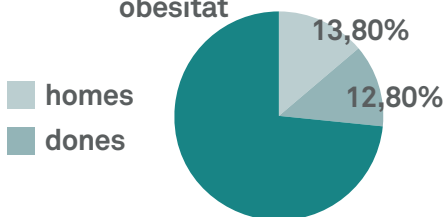
Tot i la tendència a disminuir, el sobrepès és més alt en les dones que en els homes, mentre que en el cas de l'obesitat, els valors són superiors en els homes que en les dones.

En infants i joves, l'excés de pes (suma de sobrepès i obesitat) és superior entre els nois que entre les noies.

sobrepès

obesitat

La salut sexual i reproductiva

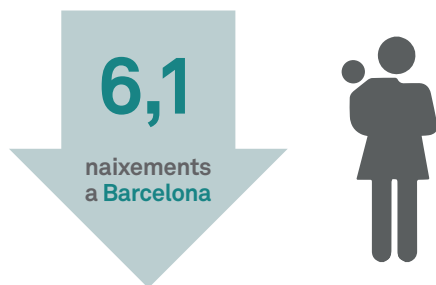
El 2014 van néixer 14.000 nadons a Barcelona, una dada que es manté estable en els últims 5 anys.

Els embarassos en noies de 15 a 19 anys continuen disminuint, tot i que s'observen diferències per barris.

22

La salut a
Barcelona
2014

de cada **1.000** noies de 15 a 19 anys hi ha

Els trastorns crònics

Entre els infants menors de 15 anys, els principals trastorns crònics són la bronquitis, l'otitis, l'enuresi (incontinència urinària durant la nit), les al·lèrgies i les deficiències visuals.

Entre els trastorns més destacats en adults hi ha la tensió arterial alta i el colesterol en sang elevat. També ho són el mal d'esquena lumbar, cervical, l'artrosi, la depressió i l'ansietat, que pateixen principalment les dones.

La salut mental i les addiccions

El 2014 es va donar prioritat a la prevenció del suïcidi posant especial atenció en la millora de les malalties cròniques que en són un factor de risc, com ara la depressió.

Any rere any, les dones tenen pitjor salut mental que els homes. També hi ha diferències segons la situació laboral: les persones aturades tenen pitjor salut mental que les ocupades, especialment entre els homes.

El nombre de persones que van iniciar tractament per abús o dependència a les drogues es manté estable, respecte anys anteriors.

La meitat dels tractaments van ser per consum d'alcohol, seguit de cocaïna, heroïna i cànnabis.

La salut laboral

Les lesions per accidents de treball greus van disminuir, i les lesions lleus van augmentar, seguint la tendència dels darrers anys. Les lesions mortals es van mantenir estables.

Els accidents de trànsit a l'anada o tornada de la feina segueixen sent les causes més freqüents de lesions greus i mortals.

Les malalties relacionades amb el treball s'han mantingut estables. Les malalties professionals més freqüents van ser les relacionades amb moviments repetitius i postures forçades.

Els principals trastorns de salut mental relacionats amb el treball van ser l'ansietat i la depressió. 7 de cada 10 persones afectades eren dones.

---

7 de cada **10** persones afectades eren dones

Els accidents de trànsit

L'any 2014 hi va haver 8.766 accidents de trànsit amb víctimes. El nombre de persones lesionades es va mantenir estable respecte l'any anterior; i en canvi les víctimes mortals van augmentar.

Segons el mitjà de transport, van disminuir les víctimes ocupants de turismes, passatgers d'autobusos i ocupants de camions. D'altra banda, van augmentar les víctimes que anaven en motocicleta i ciclomotor.

També van augmentar els ciclistes lesionats i els vianants atropellats.

En els últims anys, s'ha promogut l'ús del transport públic, de la bicicleta i dels desplaçaments a peu com un benefici per a l'economia i la salut de la població.

Entre 2009 i 2014, han augmentat les persones que caminen i les que van en bicicleta.

Les malalties transmissibles

Els casos de **tuberculosi** continuen disminuint des de l'inici del programa de control el 1987. La malaltia és més freqüent en població immigrant i en els barris amb rendes més baixes.

Tot i que en els 2 últims anys han disminuït els nous casos de **VIH-sida**, la infecció continua sent elevada, i es concentra en els homes amb relacions homosexuals. El retard en el diagnòstic continua sent elevat, tot i que ha millorat. És important fer-se la prova, ja que la major part de les transmissions i morts són en persones que es diagnostiquen amb retard.

La tendència creixent de les **infeccions de transmissió sexual** (ITS) confirma la importància del diagnòstic precoç. Les ITS afecten sobretot homes amb pràctiques homosexuals.

7. UNA MIRADA ALS BARRIS

Tot i els bons nivells de salut que hi ha al conjunt de la ciutat, hi ha importants desigualtats entre barris.

Per primera vegada s'ha utilitzat a Barcelona la guia Urban Heart, que analitza tots els factors relacionats amb la salut, per avaluar l'estat de la salut als 73 barris de la ciutat.

Els barris situats al sud-est i al nord de Barcelona (corresponents als districtes de Ciutat Vella i Nou Barris, i una part de Sants-Montjuïc i Sant Andreu) presenten pitjors resultats de salut.

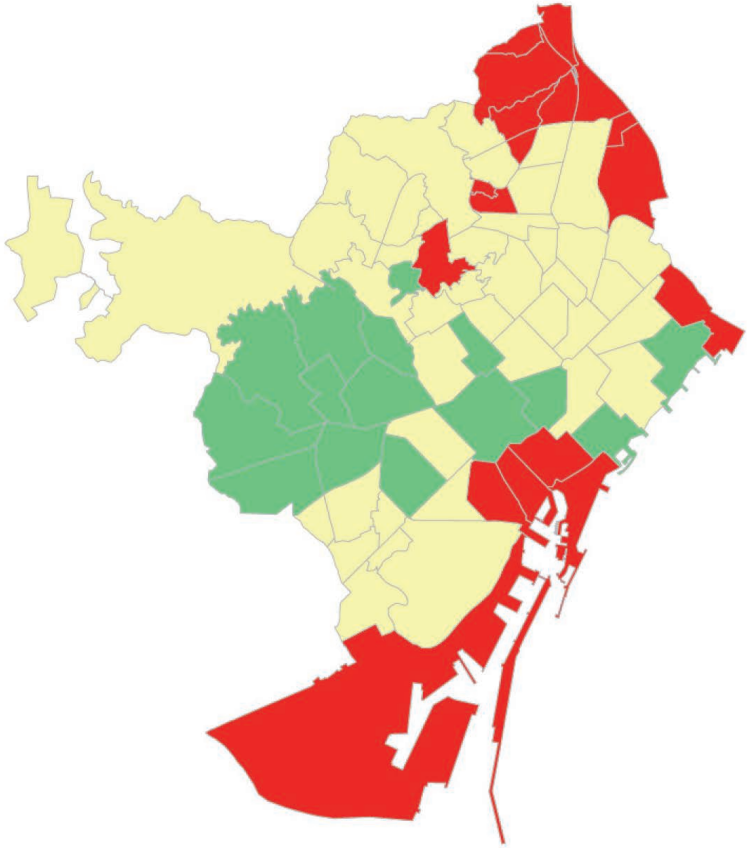
En els barris dels districtes de Sarrià-Sant Gervasi i de les Corts, la majoria d'indicadors són favorables.

Al districte de Sant Martí hi ha barris amb la majoria d'indicadors desfavorables (el Besòs i el Maresme) i barris amb la majoria d'indicadors favorables (la Vila Olímpica del Poblenou).

Altres barris combinen indicadors favorables i desfavorables, com la Salut o Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes.

A partir de l'estudi s'han identificat els barris amb pitjor salut per tal de treballar-hi i reduir les desigualtats en salut a la ciutat.

www.aspb.cat/infobarris

Barris que concentren mals resultats.

Barris que donen un resultat positiu.

Barris amb resultats mitjans.

8. ALGUNES DADES DESTACADES

- La majoria de la població visita sovint el metge/essa de capçalera, i en menor mesura els serveis d'urgències hospitalàries.
- Quant a l'entorn físic, destaca l'alt nivell en la seguretat dels aliments.
- Hi continua havent problemes de contaminació de l'aire, sobretot per l'alt nivell de diòxid de nitrogen.
- L'esperança de vida continua creixent.
- Els naixements es mantenen.
- Els casos de tuberculosi continuen reduint-se. Disminueixen els casos de VIH-sida, però la infecció continua sent alta. Augmenten les infeccions de transmissió sexual en homes.
- Una gran part de la població declara tenir un estat de salut bo.
- Creix el nombre de persones ateses als centres de salut mental.
- L'alcohol és la primera causa dels tractaments iniciats per consum de drogues.
- Es constaten les desigualtats en salut per barris. Els barris amb indicadors socioeconòmics més desfavorables tenen pitjors indicadors de salut.

9. CONCLUSIONS

Els problemes detectats en aquest informe han permès posar en marxa noves actuacions que permetin afrontar-los.

Com hem vist existeixen importants desigualtats entre barris, i és per això que l'Ajuntament té previst fer un **Pla d'acció conjunt per a la reducció de desigualtats** socials en salut que ajudi a afrontar les desigualtats per raó de territori, gènere, classe social, origen i orientació sexual.

30

La salut a
Barcelona
2014

S'ha reforçat el pressupost del programa Salut als barris per poder-lo estendre a tots els barris amb pitjors indicadors de salut. Així mateix, s'ha constituït una **Taula per a la salut mental** com a instrument de participació per elaborar el Pla de salut mental de ciutat.

Respecte a la salut sexual i reproductiva es vol reforçar el seu pressupost, combinant els esforços de promoció dels drets sexuals i reproductius i de prevenció i atenció de malalties de transmissió sexual, a través de la **Taula de salut sexual i reproductiva** com a espai de treball conjunt dels actors implicats.

També són necessàries altres accions per garantir el dret a la salut. Com la creació de la Taula de l'aire per definir les actuacions a realitzar per millorar la qualitat de l'aire. També s'han reforçat les accions per **garantir una atenció integral social i sanitària, o donar suport a les persones cuidadores**, entre altres.

Destacar, finalment, l'aposta per utilitzar al màxim la capacitat dels centres sanitaris públics per **garantir l'atenció sanitària de cobertura pública**, integral i de qualitat a tota la ciutadania de Barcelona.

Aquest resum ha estat impulsat pel Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona i ha estat elaborat per l'Associació de Lectura Fàcil i l'Agència de Salut Pública de Barcelona. S'ha treballat sota el principi de democràcia lectora ("tothom ha de tenir accés a la informació per poder participar de forma activa i responsable en la societat") i les recomanacions d'alfabetització en salut ("capacitat per obtenir i comprendre la informació de salut i utilitzar-la per prendre decisions responsables").

31

La salut a
Barcelona
2014

La fotografia de portada de Vicente Zambrano, l'ha cedit l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest document es pot consultar a:

- www.barcelona.cat/salut
- www.aspb.cat

El text complet de l'Informe *La Salut a Barcelona 2014* es pot consultar a:

- www.acab.org/fitxer/1259/InformeSalut2014_2010.pdf

Per a més informació:

- Agència de Salut Pública de Barcelona
www.aspb.cat

La salut a Barcelona 2014
Textos de Lectura Fàcil